

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., e un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA BUDAPESTA, VII, ILKA-UTCA NRUL 36. :: TELEFON: 47—82. MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

Evenimente senzaționale în Camera ungară

— S'a sfârșit cu treuga dei. — Bucuria partidului lui Károlyi. — Opoziția contra concesiunilor făcute României. — Conții Apponyi, Andrassy și Rakovszky arată de ce își depun mandatele lor de bărbați de încredere. — „Voim, ca și Austria să aibă parlament!“

Budapesta, 23 August. — Manifestările politice din ultimele 24 de ore din Budapesta — (despre care ne ocupăm în pagina treia din ziarul nostru) — erau un indiciu, că s'a sfârșit cu acordul între partidele politice ungare, ca s'a sfârșit cu treuga dei. O cină comună a membrilor tuturor partidelor opoziționale, ce a avut loc aseară, a precedat atacul comun și general contra guvernului Tisza.

Sedința de azi a Camerei, încă de azi dimineață, arăta să fie foarte importantă. Și deputații guvernamentali și opoziționali au venit în număr foarte mare la cameră. În culoarele Camerei se vorbea, că bărbații de încredere ai opoziției sunt nemulțumiți pentru felul cum au fost informați de cercurile competente din Viena, precum și de tendințele și intențiile ministrului de externe baronul Burian față de România.

Deputatul Verlan din partidul lui Károlyi observă radios în culoarele Camerei:

— Comedia cu bărbații de încredere trebuia să servească contelui Andrassy, să ajungă ministru de externe. Cum din aceasta nu s'a ales nimic, și comedia trebuia sfârșită.

Înainte de deschiderea Camerei a avut loc într-o sală a parlamentului o conferință a partidului independenței în care contele Apponyi a raportat de ce dănsul în unire cu Andrassy și Rakovszky sunt hotărâți să depună mandatele de bărbați de încredere ai opoziției. Contele Apponyi a arătat între altele, că bărbații de încredere au fost puși totdeauna în fața unor fapte împlinite, așa, că ei nu mai erau în măsură prin staturile lor, să aducă vre-o schimbare.

În culoarele Camerei se afirmă, că prin fapte împlinite, contele Apponyi a înțeles chestia polonă și chestia română.

Deschiderea Camerei

Sedința se deschide la 10^{1/2}. Înainte de ordinea de zi, ia cuvântul contele Albert Apponyi, care declară:

— Acum câteva săptămâni am luat împreună cu doi colegi însărcinarea să iau informațiuni despre situația externă și militară și în caz de necesitate să servim cu statură. Am considerat de a mea datorie, să iau asupra mea acest obligament moral în credință, că nu trebuie să stau departe îndată, ce sunt în măsură să contribuim măcar cu un procent la îmbunătățirea situației patriei mele. Acum trebuie să declar, că nu simt în măsură, ca să îndeplinesc această misiune. La aceasta misiune eram călăuziți de gândul să exercităm un control oare-care asupra activității guvernului, înainte de a fi puși în fața unor fapte împlinite. Noi n'am fost niciodată în situație de a ne spune cuvântul înaintea faptelor împlinite. De aceea nu voim să lăsăm publicul în credință, că noi am avut vre-o încredință asupra evenimentelor. Apoi mai sunt și deosebiri de ve-

deri în diferite alte chestiuni în politica externă. Ne depunem de aceea mandatele, fiindcă nu voim să rămânem pe mai departe spectatori pasivi, ci voim să exercităm o critică asupra hotărârilor politice. S'au comis greșeli grostere, atât în conducerea războiului, cât și în politica externă. Trebuie să arătăm aceste greșeli. Avem însă credință, că astfel de greșeli sunt sfârșite odată pentru totdeauna și prin numirea marelui mareșal Hindenburg pe frontul de răzărît, (Să traiască!) — armatele noastre sunt pătrunse de un nou spirit.

Tăcerea adâncă în Austria, deși după înțelesul acordului din 1867 ar trebui deasemenea să fie guvernul în mod parlamentar, este încă un motiv, ca să sfârșim cu tăcerea noastră. Trebuie să dorim, ca și parlamentul austriac să se trezească la viață. Nu voim privilegiu pentru Ungaria, ci voim și în această privință egala îndreptățire.

Ce spune contele Andrassy

Contele Andrassy luând cuvântul declară:

Nici eu nu pot să împlinesc sarcină ce am luat-o la 5 Iulie, fiindcă nu mi s'a oferit ocazia să o fac. Se vede, că guvernul ungar a crezut, că ajunge să ni se țină discursuri lungi și cum noi nu ocupăm demnități în guvern, nu se cuvine să fim introduși în secretele diplomatice. Știu, că trebuie de tolerat și înghițit multe acuma, și opoziția se află într-o dilemă neștiind ce e mai bine, să facă, să tolereze, sau să ridice cuvântul. Așa a fost chestiunea Italiană. Nu voi să înfrumusețez atentatul de trădare al Italianilor, dar sunt de părere că diplomația noastră a lucrat rușinos de rău înainte de izbucnirea războiului cu Italia. Încă de pe atunci, când Sonnino a vorbit în mod atât de perfid față de ambasadorul nostru, încă atunci tăcerea era o grea problemă pentru opoziție. Voiam de pe atunci să venim cu vorba și cu fapta noastră în ajutorul guvernului și atunci s'a ivit ideea, ca să acceptăm misiunea de bărbați de încredere. Cum însă am văzut, că nici pe calea aceasta nu putem ajunge la finta am tras consecințele. Găsim însă foarte necesar, să luăm în discuție greșelile săvârșite și pentru aceasta voi cere ședință secretă, sau convocarea delegațiilor. Știu, că adeseori salus rei publicae, ca și pe vremea republicei române, reclamă un fel de dictatură. Cum însă astăzi noi suntem fără îndoielă în războiu cei mai tari și că e cu neputință, ca Ententa să ne înfrângă, nu putem să stăm cu brațele încrucișate, ca evenimentele să se destășure. Nemulțumirea noastră crește și prin aceea, că Austria este singurul stat, care în aceste timpuri nu dispune de parlament. Voi cere de aceea convocarea delegațiilor.

Sedința continuă.

DIN ROMÂNIA

Ce cer industriașii români

Ziarul comercial »Argus« din București anunță: În ultima ședință a »Unirii Generale a Industriașilor din România« s'a hotărât a se face guvernului român o adresă prin care să se arate că, cu ocaziunea unor viitoare vânzări a produselor agricole, să se țină seamă de nevoile industriei în ceea ce privește aprovizionarea cu materii prime și în tot cazul să nu se vândă grânele fără obligațiuni formale, din partea țării cumpărătoare, de a da României materii prime necesare.

Intervențiunea aceasta e cu atât mai indicată, cu cât se constată că aranjamentele comerciale, anterioare s'au încheiat fără ca să se fi luat măsurile arătate, ceea ce a avut ca urmare închiderea multor stabilimente industriale din țară. Faptul este atât de regretabil cu cât statele, cu care s'au încheiat angajamentele comerciale, ne trimit mărfuri similare cu acele ale stabilimentelor ce au fost nevoite a-și suprima activitatea din cauza lipsei de materii prime.

Proceduri muscălești față de România

Publicistul Marius Theodorian Carada într'un articol prim din »Steagul« face următoarele interesante constatare istorice:

Rusofililor noștri le recomandăm o scriere a părută în Paris la 1855 »L'histoire politique et sociale des Principautés Danubiennes«. Autorul ei — Elias Regnault — și-a căpătat drept la recunoștința românească, pentru că ne-a făcut cunoscuți străinătății, și a isbutit să ne atragă simpatia celor ce hotărâu pe atunci soarta Europei.

El ne spune că »atât cât Românii vor putea sta în picioare, panslavismul va fi lipsit de tînitate. Rusia știe foarte bine aceasta, și pentru ea să atragă pe Români cu făgădueli mincinoase, nu se dă în lături dela nimic, numai să poată distruge neamul românesc, cari îi stă în cale.«

Interesante sunt și detaliile relative la felul cum a aprins Rusia războiul la sfârșitul secolului al 18-lea.

Înainte de începerea războiului, »tainice profeții îi veniră în ajutor. O profeție făcută de muscali, spunea că Constantinopolul va fi cucerit de oameni cu chipul bălan. Popii muscali predicau că un popor cu părul gălbui, va mântui pe creștini de robia turcească.« Așa se pregătea opiniunea publică, în zilele Ecaterinei II.

În secolul 20, în zilele lui Nicolae II, lupta împotriva turcilor și pentru cruce nu mai pasionaua noroadele. Acum sunt la ordinea zilei drepturile naționalităților.

La Paris, unde cărmuște Isvolescu, antiquarii dau peste cărți prăfuite în cari, prooroci din secolele trecute vorbesc de distrugerea Germaniei, pentru o vreme care tare se aseamănă cu cea de azi.

În București și prin județe de câțiva ani, la reprezentații de spiritism, se ivesc profeți de moda nouă, oameni cari, cu ochii sticloși și cu mâinile întinse — somnambuși de bălei — zăresc mări de sânge, războaie și Ardealul unit cu România.

Nici unul din acești comediați nu zărește Basarabia, nu pomenește nimic de Bucovina.

Ca să-și asigure concursul Românilor din secolul 18-lea, »un colonel rus Ghermano — ne spune Elias Regnault — sub cuvânt că se închină pe la monastiri, cutreeră țara întreagă. Pretutindeni vorbește cu mila de suferințele Românilor și le făgăduiește independența.« La Curtea de Argeș, reușește să zăpăcească pe bătrânul stareț, »il îmbrățișează punându-i de gât portretul Caterinei atârnat de o panglică roșie. Il ia cu el la București, ca să pue temelile partidului rusofil.« Partidul cu care muscalii sperau și speră încă, să cucerească România.

În secolul 20, stăriții nu mai au nici o influență politică. În Regatul României un simplu colonel rus, nu mai poate câștiga pe nimeni. Câteva săptămâni înainte de izbucnirea marelui războiu european, însuși Nicolae II se hotărâște să vie la Constanța, ca să îmbrățișeze pe Regele Carol, și să pue pe pieptul primului ministru, marele cordon al ordinului Sf. Alex. Nevski.

Cine nu vede în aceste gesturi, o reeditare modernă a sistemului cu care Rusia a încercat totdeauna să adoarmă pe Români, în ajunul unui războiu pe care îl pregătea, acela nu vrea să vadă lumina zilei.

Și fiindcă se tot vorbește de momentul de la Lemberg și de Bucovina, nu pot termina fără câteva rânduri din Regnault: »In toiul războiului, — ne spune el, — Rușii ocupară Bucovina. La încheierea păcii se obligară să o restituie Moldovei. Când o părăsiră însă ei o predară Austriei.«

Când știm astfel de lucruri și când auzim că s'au găsit încă oameni printre Români, cari să strige: Traiască Rusia, nu știi ce să spui de mîntea ori de sufletul lor.

Prim-ministrul bulgar despre raporturile româno-bulgare

Correspondentul din Sofia al ziarului »Az Est« a obținut un interview dela prim ministrul bulgar Radoslavov. Cu privire la raporturile româno-bulgare, ministrul a declarat:

— Actualmente raporturile cu România sunt corecte, loiale și bune, ba mai mult decât atâta, sunt liniștite și sigure. Dorința noastră fermă e să evităm orice provocare la adresa României, și în nici un chip să nu provocăm iritațiuni în țara românească. Nu voim ca intențiunile noastre să fie suspectate în România. Voim și vom trăi în bună prietenie cu vecinul nostru dela nord și credem că nici România nu va avea motiv temeinic în interesul ei propriu, ca să ne provoace la o altă politică.

Accentuiez că am luat toate măsurile militare posibile, pentru a fi scutiți de surprize la nord, vorbesc despre surprize dela nord și nu din partea României, căci naște întrebarea dacă diplomația rusă va reuși să obție libera trecere a trupelor rusești prin România. Când am luat aceste măsuri militare, România era tocmai pe cale să ia o hotărâre, după vestile de pe atunci, cum însă o hotărâre n'a fost luată din partea României, se poate deduce că tratativele cu Rusia în această direcție au eșuat.

De pe frontul balcanic sosesc următoarele știri
Comunicatul german anunță:

Toate pozițiile sirbești pe Malka-Nidze-Planina au fost luate. Atacul e în progres. De repetate ori a fost respins în mod singeros dușmanul care a pornit la contra-atacuri la Dzemaat-Jeri și în regiunea Moglena. Între lacul Butkovo și Tahinos, forțele franceze au fost respinse peste riul Struma. Mai departe la răsărit am luat defileul Sjeminița-Planina.

— Autoritățile civile grecești au rămas în satele și orașele ocupate acum de bulgari, pentru a veghea la siguranța populației grecești.— Regele Constantin este mereu ținut în curent cu mersul evenimentelor.

Șeful statului major grec Dusmanis a fost la rege și i-a raportat despre acțiunile militare. Și prim ministrul Zaimis a fost la rege, după ce primise dimineața vizita ministrului român.

— Ziarele elvețiene află că consiliul de miniștri grec ține în permanență.

— Din Geneva se anunță, că înainte de a sosi știrea despre începutul ofensivei bulgare, o notă a agenției Havas a răspândit vestea că a început ofensiva anglo-franceză în Macedonia, dela care se speră o puternică injuriere a României. Acum când presupunerea aceasta se arată greșită, se regretă că armata lui Sarrail n'a început ofensiva cu săptămâni înainte. Pentru aceasta se pune vina nu pe Sarrail ci pe Sculudis care a pus o piedică planurilor lui Sarrail.

— Duminecă a început debarcarea trupelor italiene la Salonic. »Corriere della Serra« observă că Italia apare la Salonic nu numai cu scopuri de reprezentare și pentru a și lupta cu energie alături de aliați. Italia trebuie să ia o parte vie la rinduirea situației balcanice și la restabilirea Serbiei. Soldații italieni se vor afla față în față cu trupele germane, și Italia va vadi astfel solidaritatea ei cu restul Ententei.

— Ziarele pariziene anunță că flota rusă a început o acțiune demonstrativă în fața porturilor bulgare Varna și Burgas.

MERSUL RĂZBOIULUI

Forțe franceze și sirbești respinse de bulgari

Rușii atacă iară armata lui Böhm Ermoli. — Asalturi rusești respinse de germani. — Noul încercări îndărjite cu anglo-francezii. — O declarație a prim-ministrului englez despre chestiunea păcii.

De pe frontul rusesc au sosit la 22 August următoarele știri:

Pe frontul arhiducelui Carol:

La Zabie, Bistzecz și în regiunea pasului Tartar au fost respinse repetate atacuri rusești. La sud-vest de Zielona, detașamentele noastre în lupte victorioase au făcut 100 prizonieri, capturând și două mitralieze.

Pe frontul mareșalului Hindenburg:

În sectorul Perepelniki-Pieniaki dușmanul a reluat atacurile lui contra armatei generalului Böhm-Ermoli. În afară de o bucată strimă de tranșee pentru care urmează încă lupte, toate pozițiile au rămas în posesiunea noastră, cu toate pierderile foarte grele ale rușilor. Pe linia ferată ce duce dela Sarni la Kovel și la Smolari dușmanul a pierdut câteva tranșee avansate și am capturat acolo 2 mitralieze. La Rudka-Czerwiszcze, rușii au făcut și eri cele mai mari încordări pentru a câștiga teren pe malul apusan al râului Stochod. Au fost respinși și au suferit prefutindeni pierderi de mii de luptători și au mai lăsat și 2 ofițeri și 270 soldați, plus 4 mitralieze în mâinele noastre. Luptând în mijlocul regimen-

telor de cavalerie bavareze, dragonii noștri imperiali s'au arătat iară demni de numele lor.

Höfer, mareșal loco.

Comunicatul german anunță:

Pe frontul mareșalului Hindenburg:

La Stochod, rușii au continuat cu atacurile lor îndărjite în regiunea Rudka-Zereviszcze. Cavaleria bavareză cu dragonii austro-ungari au respins în fiecare dată pe dușman cu cele mai mari pierderi, prinzând încă 2 ofițeri, 240 soldați și 4 mitralieze. Acțiuni victorioase contra avânturilor dușmane la Smolari, ne-au adus 50 prizonieri ruși și 2 mitralieze. În sectorul Luk și Groberka și mai departe la sud s'au prăbușit atacurile rusești deja în focul nostru concentric. La Pieniaki și Zvizin dușmanul a pătruns în strimite tranșee. La Zvizin n'a fost încă respins.

Pe frontul arhiducelui Carol, repetate contra-atacuri rusești de ambele părți de Czarni-Czeremosz contra nouilor noastre pozițiuni pe Stepanki și înălțimea Creta n'au avut nici un succes.

Șeful Statului major

*

LUPTELE DIN APUS

Bătălia se întinde iară la Somme. — Prim-ministrul Franței crede că războiul se va termina la finele anului. — A sosit submarinul »Deutschland«?

Comunicatul german dela 22 August anunță următoarele de pe frontul anglo-francez:

Luptele la nord de Somme au luat iară o extindere mai mare. Repetate atacuri engleze contra liniei noastre avansate între Thiepval și Pozieres au fost respinse. Un colț proeminent a fost pierdut de noi. La nord-vest de Pozieres și în pădurea Fourceaux coloanele de asalt dușmane s'au prăbușit în focul nostru. Inversunale lupte s'au încins pentru posesiunea satului Guillemont, în care dușmanul a pătruns în mod trecător. Regimentul de infanterie din Wörtemberg »Kaiser Wilhelm« a respins victorios toate atacurile, ținând ferm acest sat. Mai multe acțiuni parțiale ale francezilor între Maurepas și Fleury au rămas fără succes.

La sud de Somme au atacat forțe noi franceze în sectorul Estrees-Soyecourt. Tranșee pierdute le-am recucerit într'un contra atac. Un ofițer și 80 de soldați au rămas în mâinele noastre.

Șeful Statului major.

— Senatul francez a ținut iară ședințe secrete. Prim ministrul francez Briand, a ținut un lung discurs, în care și-a exprimat nădejdea că războiul se va termina încă anul acesta.

— Mai multe ziare elvețiene, olandeze, suedeze, anunță că au primit știri după care primul submarin comercial german »Deutschland« s'a și întors din călătoria sa din America în Berna. Din partea Germaniei nu s'a confirmat încă această știre.

— În Camera Comunelor, deputatul Biles a întrebat pe prim ministrul englez, ce are de observat la afirmația subsecretarului de stat german Zimmermann că guvernul german de repetate ori s'a arătat gata să înceapă tratative de pace, dar că Ententa sub presiunea Angliei nici odată n'a arătat o asemenea dispoziție.

Asquith a răspuns că până acum guvernul german nu a arătat vre-odată dispoziție de a încheia pace și că condițiile ce le-a pus au fost umilitoare pentru aliații Ententei. Nu-i adevărat că Anglia exercită o presiune asupra Ententei

RĂZBOIUL CU ITALIA

Situația pe front neschimbată. — Iluzii italiene sfărâmate. — Ce spune comunicatul italian.

Comunicatul lui Höfer dela 22 August spune că situația pe frontul italian e neschimbată.

— Comunicatul italian dela 20 August anunță că 'n valea Astico, acțiuni de artilerie austro-ungare, cari au primit un răspuns energic din partea noastră. Pe platoul Asiago mici atacuri dușmane contra pozițiilor noastre au fost respinse pe malul stîng al râului Asse, la sud de Castelletto și pe panta muntelui Lebio. Pe frontul Isonzo, ploaia și ceața au redus acțiunea de artilerie. În regiunea Plava, la Globna, au fost respinse atacuri dușmane și am făcut câțiva prizonieri.

— Criticul militar al ziarului italian »Secolo« vorbește despre uriașa rezistența a trupelor austro-ungare pe flancul stîng al regiunii Görz, care a distrus iluzia italiană despre un marș triumfal italian la Seva, în inima Austriei..

nu există, deoarece d. Goga nu reprezintă în România nici o grupare politică. Iată deci o chestiune, care dă de gândit, și care va fi, socotim, foarte greu clarificată. Nu e așa, d-le Goga? — încheie »Dreptatea« constatările sale.

Guvernul german confiscă depozitele de pielărie

În timpul din urmă guvernul german a hotărât confiscarea tuturor depozitelor de pielărie din imperiu, și după ce va constata precis cantitatea aflătoare va decide dacă și în ce măsură poate să dea o parte pentru industria încălzimintelor civile. Restul va fi luat pentru armată. Toate autorizațiile de export a mărfurilor de piele au fost anulate.

Mărfurile încărcate la Regensburg și alte stații pentru export au fost descărcate.

Încă 12 locomotive trimete Germania României

Este mai mult timp de când guvernul german a consimțit să autorizeze de a se trimite Căilor Ferate Române un număr de 12 locomotive comandate în Germania; ca compensație s'a acordat numai o cantitate de aramă întrebuintată la construirea acelor mașini. Dar acestea n'au sosit încă pnă azi.

Mitropolitul Bucovinei la Carlsbad

Cunoscutul fruntaș român din Brașov, d. dr. N. Vecerde, care se află actualmente la Carlsbad, anunță prin »Gazeta Transilvaniei« că tot în această localitate balneară, se află acum și Ex. Sa dr. Vladimir de Repta, Mitropolitul din Bucovina. Din cauza invaziei rusești, Sediul Consistoriului Mitropolitan român a fost strămutat din Cernăuți, la Dorna Vatra, apoi la Cluj, Viena și acum e în Praga.

La Carlsbad se mai află și d. dr. Aurel Lazar, cunoscutul avocat din Oradea mare. Din România nu se află actualmente nici un oaspe.

Politica și afacerile

Ziarele din București cari nu simpatizează cu d. Take Ionescu, îl acuză acum cu violență pentru faptul că el a fost totdeauna protectorul lui V. Filotti, care a făcut pungășia de peste 5 milioane Lei dela Poșta română. Când d. Take Ionescu a fost ministru, arată aceste ziare, Zamfir Filotti a fost secretar general la ministerul de comerț, iar postul cu răspundere ca sindic al Bursei, Filotti l'a obținut tot prin intervenția d-lui Take Ionescu.

Ziarele acestea ostile d-lui Take Ionescu, tin acum să releve că însuși d. Filipescu e convins că Take are prea mulți partizani necinstiți, și chiar despre cinstea d-lui Take Ionescu, Filipescu a stat la îndoială, când încă era adversarul lui politic. Și ca să dovedească aceasta, ziarele dușmane lui T. Ionescu reproduc acum următoarele versuri ironice, ce au apărut de mult în ziarul »Epoca«, al d-lui Filipescu:

Cum fetele nu sunt băieți,
Cum rozele nu sunt scaieți,
Cum sticla nu e diamant,
Cum domnul Motru nu e Kant,
Cum papura nu e stejar,
Cum știuca nu e armăsar,
Cum flautul nu e trombon,
Cum Carol Scrob nu e Byron,

Știrile zilei

Triumful Așteptării

Nebiruif e omul ce luptă cu credință!
El știe că pe lume nimic zadarnic nu-i;
Că, dincolo de truda și jertfa clipei lui,
În taină, vremea țese la sfînta biruință,
Că vuetele toate visează armonie,
Că... este o dreptate și... trebuie să vie!

Talazuri năvălească-! vrăjmașa lumii ură
Intunece-i vicața în beznă de minciuni;
Copiii lui închidă-! în casa de nebuni!
Lovească-! orice mână! hulească-! orice gură!
El simte cum îi crește din inimă o floare
Cu-atît mai luminoasă, cu cit mai mult îl doare.
Te-ai întrebat vre-odată din ce undire 'nceată
De lacrimi tănuite se naște un izvor?
De mii de ani în piatră lovește răbdător,
Ștop după ștop, s'o spargă... Drum greu a fost.

Dar... iată!
În valuri de lumină, chemat de dorul mării,
Un fluviu nou vestește triumful așteptării.

A. VLAHUTA.

S'a agravat politica internă în Ungaria

Sînt numeroase indicii că politica internă a Ungariei trece iară prin momente grave. Sub impresia audiențelor bărbatilor de încredere ai opoziției la monarh, opoziția se vede silită să-și schimbe atitudinea ei politică — fiindcă s'a încredințat că așteptările ei nu vor fi satisfăcute. O cauză a nemulțumirilor opoziției e și aceea că a eșuat proiectul ei, ca Iuliu Andrassy să ajungă ministru de externe al monarhiei. Pare că sîntem în ajunul unor lupte noi în Camera ungară și că s'a sfârșit cu acordul tacit între partidele ungare.

22 de interpelări în Camera ungară

În cercurile politice ungare s'a răspândit erii știrea că toate partidele opoziționale nu numai partidul Karolyi, s'au hotărât să iasă din reșer-

va lor și să pornească o ofensivă generală contra guvernului Tisza. Că aceasta știre este întemeiată reiesă și din faptul că 'n Camera de eri, 22 de deputați au anunțat interpelări foarte importante asupra politicii interne și externe, cari interpelări vor fi dezvoltate în ședința de azi a Camerei, când se așteaptă chiar scene furtunoase. Printre aceste interpelări sînt de relevat pe lângă acelea anunțat eri în ziarul nostru și a contelui Apponyi despre situația politică în legătură cu tratativele cu Austria, acea a deputatului Szmeccsanyi despre situația militară la Körösmező (granita Ungariei) și cea a deputatului Gieswein despre felurile războiului.

Intrigi contra contelui Tisza și baronului Burrian

»Neues Pester Journal« e informat că opoziția a intrigat contra contelui Tisza și mai ales contra baronului Burrian la Monarh. Partidul guvernamental a aflat că opoziția ungară unită proiectează tocmai acum să prăbusească guvernul Tisza, și de a eri se pregătește să fie piept asalturilor opoziției.

Ziarele din Budapesta,

apar iară în formatul obicinuit de 8, 12, 16 pagini, de azi 23 August, ca în timpuri normale, centrala de hîrtie de ziare a găsit mijlocul de a pune capăt crizei de hîrtie în Ungaria.

Poetul Goga va scoate un ziar la București?

Citim în »Dreptatea«: De cîteva zile se vorbește în cercurile politice, de înființarea a două noi ziare de luptă. Unul liberal, al d-lui Vintilă Brătianu, fratele prim ministrului, și celuilalt, căruia i-se va spune probabil »Politica« al d-lui Octavian Goga. În timpurile critice prin cari trecem, scumpetea hîrtiei, al cărei preț s'a îndoit aproape, lipsa plumbului, a mașinilor, a brațelor, sînt neajunsuri pe cari numai cu mari sacrificii le înving ziarele mai vechi și fac să nască fatal întrebarea: cu ce fonduri vor fi scoase aceste ziare. Organul proiectat al d-lui Vintilă Brătianu, va fi desigur alimentat de fondurile partidului liberal. Dar cu ce fonduri se va susține ziarul d-lui Goga? După cît știm, d. Goga e departe de a poseda o avere personală, care să-i permită luxul unui ziar zilnic. În ceia ce privește sprijinul partizanilor săi politici, ei

Cum brânza nu este granit,
Cum nu sunt eu arhimandrit,
Așa nu-i Take om cinstit.

Versurile acestea au indignat pe vremea aceea toată lumea. Și azi, profesurile versificate ale reutăciosului poet sânt iarăși scoase din paginile prăfuite ale ziarelor vechi, pentru a se lovi în Take Ionescu.

O carte care a fost trecută cu vederea

din cauză că a apărut puțin înainte de izbucnirea războiului (și epoca războiului, a trezit alte preocupări), dar care e totuși o carte cu o reală valoare literară și de cercetări sociale — este volumul »Când joci teatru românesc în țara ungurească« de Leonard Paukerow, ziarist și publicist din București. E un volum care cuprinde interesante impresii și icoane din turneul trupei teatrale Victor Antonescu, întreprins în toamna anului 1913 și contribuțiuni la cunoașterea problemei teatrului românesc în Ungaria.

Presa română din Ardeal și din București a făcut o caldă apreciere acestei lucrări. Așa ziarul oficios român »Viitorul« de două ori (Vezi numerele 2295, 2297, din 2 și 4 Iulie 1914) s'a ocupat pe larg de aceasta carte, și între altele a observat următoarele:

»Cea mai comprehensivă povestire a peripețiilor teatrului românesc în Ardeal, o avem în volumul d-lui Leonard Paukerow, publicat în Budapesta. Într'un volum mare de 192 pagini, cu numeroase chipuri în text, autorul are meșteșugul să ne prezinte în culori vii, ce-au făcut, ce au păținit, cum au lucrat tovarășii de idei și de artă ai d-lui Victor Antonescu.

E o carte plină de amănunte pătorești, de anecdote distractive, de vederi juste prinse la fața locului. Citind cartea d-lui Paukerow, înțelegem focul de viață ce plânze în orașele, în orașelele și în satele ardelenesti.

Lucrarea d-lui Paukerow este una din cele cari trebuie să fie pe drept laudate: Bogăția povestirilor circumstanțiale, suflu patriotic ce-o strecoară, mulțimea figurilor bine reușite, face din acest volum o carte de bibliotecă, un document pentru cei ce se ocupă cu expansiunea culturii românești dincolo de granițe. Și pentru aceste felurite calități, recomandăm lucrarea d-nului Paukerow, cercurilor culte românești. De altfel citirea unei astfel de cărți este edificatoare: Ea ne arată cât fond de entuziasm sănătos, câtă cultură și conștiință națională e în poporul ardelenesc.

Volumul acesta se poate procura și dela Administrația ziarului »Foaia Poporului Român«. Cătoroi acestui ziar, îl obțin cu preț redus în loc de cor. 2.20, numai cu 1.20, inclusiv porto.

Descrește populația din Berlin

După datele statistice oficiale din Berlin, populațiunea Capitalei Germaniei la începutul lui Iulie a. c., a scăzut la 1 și trei sferturi milion de locuitori. Astfel populațiunea Berlinului la data de mai sus era de 1.790.821 față de 1.880.484 dela începutul aceleiași luni din 1915 și 1.790.982 dela începutul luni Iunie a. c.

Rezultă deci o scădere a populațiunii față de luna Iunie cu 8161 locuitori, dintre cari 4167 bărbați și 3994 femei.

În ce privește nașterile s'a constatat că numărul total al acestora, a scăzut dela 2228 din luna Iunie 1915, la 1898; numărul copiilor neliștiti a crescut dela 454 la 457.

Cifra statistice nașterilor a descreșcut dela 14.51 la sută cât era în Iunie 1915, la 12.93 la sută.

Mortalitatea a descreșcut și dela 23.16 la 20.28 cazuri. Este cu deosebire de relevant, scăderea mortalității copiilor. În luna Iunie a. c., au murit în to-

tal, până la vârsta de un an, 247 copii față de 280 din Iunie 1915, ceea ce înseamnă 12.18 la sută în raport cu 16.20 la sută, din totalul mortalității.

Economie

Piața de rămători din Budapesta Ferencváros

În 21 August au fost aduși 37 rămători. Au fost vânduți 37. (Prețurile se înțeleg pro kgr.) Rămători pentru unură tineri, ușori 724 fileri.

Târgul oilor din Budapesta

Prețurile consemnate în 21 August: Berbeci cal. I. dela 340 fileri până la 350 fileri, berbeci cal. mijlocie dela 280—320 fileri, oi fătate dela 260 până la 300 fileri, oi bastarde 230—280 fileri, oi mai slabe dela 180—220 fileri, berbeci bătuți 220—270 fileri. Deoarece a fost o cantitate așa de mare, vânzarea a fost cam greoaie, prețurile însă au rămas neschimbate.

La târgul de vite din 21 August au fost aduse 795 vite de tăiat, circulația a fost liniștită, prețurile au scăzut la vitele de calitate mai slabă cu câte 20—30 cor. pro maja metrică.

Editor și redactor responsabil: D. Birăuțiu.
Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-utca 36

Cântece din războiu

În bogata literatură ce a apărut în timpul războiului, cuprinzând sute de poezii populare plămuite de geniul popular de bună seamă, cea mai nouă broșură apărută:

Cântece de dor și jale

ale eroilor noștri de pe câmpul de luptă și din spitale

scoasă în editura »Foi Poporului Român« este o lucrare prețioasă în privința aceasta. Ea dă o icoană minunată de bună cum gândeste, cum simte și cum luptă soldatul român aflat pe frontul rusesc, italian sau sârb.

În broșura aceasta sunt adunate cu îngrijire cele mai frumoase poezii ce le-au scris soldații de pe toate fronturile și simți o plăcere deosebită citind vers după vers, așa cum fii poporului nostru le-au iscodit.

Indemnăm pe toți cetitorii noștri să și procure această colecție de poezii pe care să o păstreze în biblioteca lor și mai târziu ca o amintire a teribilului războiu, în care neamul nostru și-a vărsat sângele cel mai generos. Prețul unui exemplar e de 56 fileri, plus 5 fileri porto postal.

Harta Europei

cea mai nouă ediție, care cuprinde toate țările învrăjbite, fiecare țară separat colorată costă 1.50 cor., plus 10 fileri porto postal.

O domnișoară

inteligentă, serioasă — nu tânără, cu calificățiune mai superioară, scrisoare frumoasă, perfectă în limba maghiară și germană, precum și în scris, află aplicare la farmacistul Cornel Demeter, în Orăștie (Szászváros).

În atențiunea părinților și preoților.

Acei preoți, cari doresc a depune examen de pe clasa VII și VIII. gimnă să se adreseze la subsemnatul. Primesc elevi cu întreținerea întreagă și dau instrucție temeinică. Garantez reușita. Vorbesc românește. Adresa: Profesor WACKER, UJPEST, Vasut-utca 33.

Numai 1 C. 50 fil.

este abonamentul la foaia noastră zilnică, împreună cu suplimentele
— »Cucu« și »Foaia Ilustrată« —
pe timp de o lună

pentru soldații răniți și bolnavi din spitale.

Lămuriri referitoare la Ajutorul de stat

pentru familiile celor înrolați precum și despre îngrijirea invalizilor, a văduvelor și orfanilor celor căzuți în războiu.

Broșura este întocmită după ordinațiunile și legile referitoare la ajutoarele ce se dau din partea statului, și este împărțită în trei părți:

I. Ajutorul de stat.

Pe 12 pagini se vorbește în broșură despre felul cum se dă ajutor familiilor a căror susținător a fost înrolat. Se arată cu deamănuntul care familie are drept să ceară ajutor și cât îi se poate da după lege. În fiecare comitat ajutoarele se schimbă. Se relevă cât ajutor se dă în comitatele românești.

II. Îngrijirea invalizilor și a familiilor acestora.

În acest capitol se spune, pe 11 pagini cum se îngrijește statul de soldații și ofițerii cari au devenit ologi, ciungi, etc., în decursul împlinirii datorilor lor militare. Se arată cu cifre cât ajutor se dă lunar, ori anual invalizilor și familiilor lor.

III. Ocrotirea familiilor celor căzuți (morți) pe câmpul de luptă, precum și a celor dispăruți.

Sub acest titlu se publică cu deamănuntul ajutorul dela stat al văduvelor, orfanilor și al familiilor celor căzuți pe câmpul de luptă. Se arată sprijinul material lunar al văduvei, speșele de creștere ale orfanilor și ajutorul provizor anual în cazul când soldatul a dispărut. Toate acestea se cuprind și într'un articol separat unde se arată competențele lunare ale văduvelor și orfanilor rămași de ofițerii, cadeții și stegarii căzuți în războiu, și speșele de educație. Broșura aceasta este unica în felul său. În toată broșura se pun întrebări și se dau răspunsuri înțeleghătoare.